

ISSN-1426-4617

SAMODZIELNOŚĆ

MIESIĘCZNIK INFORMACYJNO-OGŁOSZENIOWY

GMINY KŁAJ — Nr 7/114/2004

BRZEZIE • DĄBROWA • GRODKOWICE • GRUSZKI • KŁAJ • ŁĘŻKOWICE • ŁYSOKANIE • SZARÓW • TARGOWISKO

ZŁOTE GODY W KŁAJU

22 października w Sali Widowiskowej Urzędu Gminy w Kłaju czternaście par obchodziło 50-lecie pożycia małżeńskiego. Wójt Gminy Jan Majerz odznaczył jubilatów medalami „Za Długoletnie Pożycie Małżeńskie” nadanymi przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, oraz wręczył listy gratulacyjne od Wojewody Małopolskiego.

Złote pary małżeńskie oprócz medali, kwiatów, wyrazów głębokiego szacunku otrzymały również upominki od Urzędu Gminy.

Na uroczystości obecny był Starosta Wielicki Adam Kociołek, który podkreślił, że zaszczytem jest dla niego uczestnictwo w ceremonii wręczenia medali. Nie zabrakło lampki szampana i toastu za dalszą pomyślność i zdrowie oraz słodkiego poczęstunku. Dla Złotych Par program okolicznościowy przygotowały przedszkolaki z Przedszkola Samorządowego w Kłaju.

MEDALAMI ODZNACZENI ZOSTALI:

Stanisława i Jan Glińscy, Helena i Kazimierz Kubicki, Władysława i Władysław Łabuz, Maria i Ludwik Łach, Józefa i Franciszek Madej, Danuta i Antoni Marzec, Zofia i Henryk Migdał, Maria i Władysław Rejduch, Genowefa i Julian Rutkowski, Mieczysława i Ferdynand Sądziel, Natalia i Jan Smaga, Maria i Mieczysław Świętek, Helena i Adam Wątopek, Genowefa i Teobald Włodarczyk.

KĄCIK OPTYMISTY

*Z nadzieją jest jak ze słońcem:
jeżeli podążamy w jej kierunku, ona
pozostawia za nami cień naszych ciężarów.*

Samuel Smiles

ZAPRASZAJĄ

NA GMINNE OBCHODY ŚWIĘTA NIEPODLEGŁOŚCI

które odbędą się 11 listopada 2004 r. w Brzeziu

PROGRAM UROCZYSTOŚCI:

- 11.00 — Msza św. W kościele parafialnym w Brzeziu
- złożenie kwiatów pod pomnikiem Józefa Piłsudskiego w Brzeziu
  - cześć artystyczna w wykonaniu uczniów szkoły w Brzeziu
  - spotkanie pokoleń.

Kłaj dnia 14.10.2004 r.

SKOROWIDZ PODJĘTYCH UCHWAŁ

W dniu 01 października 2004 roku odbyła się XXIII Nadzwyczajna Sesja Rady Gminy, na której podjęto następujące Uchwały:

Uchwałę Nr XXII/178/04 w sprawie: miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Kłaj obejmującego miejscowości: Dąbrowa, Grodkowice, Targowisko w ich granicach administracyjnych z wyłączeniem terenów objętych uchwałą Rady Gminy Kłaj nr 79/99 z dnia 29 listopada 1999 roku.

Uchwałę Nr XXIII/179/04 w sprawie: Porozumienia z Powiatem Wieliczka odnośnie współfinansowania budowy chodnika przy drodze powiatowej.

Kłaj dnia 14.10.2004 r.

SKOROWIDZ PODJĘTYCH UCHWAŁ

W dniu 11 października 2004 roku odbyła się XXIV Sesja Rady Gminy, na której podjęto następujące uchwały:

Uchwałę Nr XXIV/180/04 w sprawie: zmiany treści uchwały Nr IX/68/03 Rady Gminy w Kłaju z dnia 11 września 2003 roku w sprawie: sprzedaży części nieruchomości zabudowanej budynkiem Nr 346 A, oznaczonej jako działka Nr 521, położonej w Szarowie, stanowiącej własność Gminy Kłaj oraz ustanowienia służebności przejazdu i przechodu,

Uchwałę Nr XXIV/181/04 w sprawie: zatwierdzenia opłat za zbiorowe **zaopatrzenie** w wodę i zbiorowe odprowadzanie **ścieków** na terenie Gminy Kłaj.

Uchwałę Nr XXIV/182/04 w sprawie: ustalenia wysokości stawki procentowej opłat adiacenckich.

Uchwałę Nr XXIV/183/04 w sprawie: zmiany załącznika Nr 1 do uchwały Nr XIX/156/04 Rady Gminy w Kłaju z dnia 7 czerwca 2004 roku w sprawie: przyjęcia Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Kłaj na lata 2004-2013.

Uchwałę Nr XXIV/184/04 w sprawie: ustalenia opłaty za pobyt dziecka w przedszkolu samorządowym lub oddziale przedszkolnym w szkole podstawowej na terenie Gminy Kłaj.

Uchwałę Nr XXIV/185/04 w sprawie: przyjęcia regulaminu przyznawania nagród Wójta Gminy dla nauczycieli placówek oświatowych Gminy Kłaj za osiągnięcia dydaktyczno-wychowawcze.

Uchwałę Nr XXIV/186/04 w sprawie: zaciągnięcia pożyczki w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie na „Termomodernizację budynku szkoły podstawowej w miejscowości Brzezie”.

Uchwałę Nr XXIV/187/04 w sprawie: nieodpłatnego nabycia nieruchomości położonej w Łysokaniach z Zasobu Agencji Nieruchomości Rolnych.

MARSZAŁEK SEJMU MAREK BOROWSKI W KŁAJU

W dniu 25 października 2004 r. gminę Kłaj odwiedził Przewodniczący SdPL, były Marszałek Sejmu Pan Marek Borowski. Okazją do wizyty w naszej gminie było wręczenie przez Fundację

im. A.Urbańczyka komputera dla gminnej biblioteki.

Akcję "komputer w każdej bibliotece" fundacja, której prezesem jest Pan Wojciech Filemonowicz rozpoczęła się na początku 2003 r. Wyróżnieniem dla nas jest, że właśnie pierwszy komputer został przekazany bibliotece gminnej w Kłaju a przekazany dzisiaj, to 500 jubileuszowy rozdany przez fundację w całej Małopolsce.

W sumie to już 7 komputer jaki otrzymaliśmy od fundacji od początku akcji.

Po uroczystym przekazaniu komputera w bibliotece gminnej odbyło się otwarte spotkanie z Panem Marszałkiem w sali widowiskowej Urzędu Gminy.

Wzięło w nim udział około 150 osób w tym młodzież III klas gimnazjalnych z terenu gminy.

Wszystkich zebranych w sali przywitał Wójt Gminy Pan Jan Majerz.

Następnie głos zabrał Pan Marek Borowski-omówił On główne założenia SdPL tj. wyrównywanie szans edukacyjnych i utworzenie funduszu stypendialnego, ograniczenie korupcji poprzez konkursy na stanowiska urzędnicze. Po wypowiedzi gościa przyszedł czas na pytania z sali. Dużą aktywnością wykazała się nasza młodzież, która pytała między innymi o stosunek Marszałka do kary śmierci, obecności polskich wojsk w Iraku, możliwością odbudowy wizerunku polskiej lewicy, niechęci wyborców do udziału w wyborach i nieufności do polityków w ogóle oraz czym powinien cechować się dobry polityk i jaki wpływ ma udział w życiu politycznym na stosunki rodzinne.

Sesja Rady Gminy Kłaj

BĘDZIE GIMNAZJUM W BRZEZIU

Każda z Sesji Rady Gminy Kłaj wzbudza emocje. Jest wiele dyskusji i polemik. Jednak najważniejsze jest, że władze gminy Kłaj i radni dążą do kompromisu. Zawsze wypracują stanowisko, akceptowalne i korzystne dla każdej ze stron.

Tak było i tym razem, gdy w porządku obrad znalazły się sprawy, w które mocno zaangażowali się mieszkańcy Brzezia i Szarowa. Dyskutowano bowiem o dalszych losach gimnazjum w Brzeziu oraz przeznaczeniu środków ze sprzedaży mienia wiejskiego w Szarowie.

Awanse nauczycielskie

Wcześniej jednak wójt Jan Majerz i przewodniczący Rady Gminy Kłaj Sylwester Skoczek wręczyli nauczycielom przyznane przez Małopolskiego Kuratora Oświaty akty nadania stopnia awansu zawodowego. Po przyjęciu protokołu z poprzedniej sesji tradycyjnie radni złożyli interpelacje i zapytania.

Biuro Pracy

Wójt Jan Majerz poinformował o otrzymanym z Urzędu Marszałkowskiego grantie na utworzenie Gminnego Centrum Informacji. Poprzez finansowanie z Wojewódzkiego Urzędu Pracy nie tylko wyposażone zostanie biuro, ale też sfinansowane po pół etatu dla dwóch osób na czas sześciu miesięcy. Nowo utworzony punkt zajmie się pośrednictwem i aktywnym poszukiwaniem pracy na rzecz bezrobotnych z gminy Kłaj. Niebawem zamontowanych będzie 100 energooszczędnych lamp.

Gimnazjum w Brzeziu

W obradach tej sesji licznie uczestniczyli mieszkańcy Brzezia, bowiem radni mieli podjąć stanowisko w sprawie zakresu funkcjonowania w ich miejscowości oddziału gimnazjum. Zaistniałą sytuację w skrócie przedstawił wiceprzewodniczący Rady Gminy Kłaj, a zarazem radny i mieszkaniec Brzezia Ryszard Kruczkowski. Opisał wydarzenia, jakie miały miejsce we wrześniu: protest rodziców nie wyrażających zgody na przeniesienie ich dzieci do Gimnazjum w Szarowie, strajk okupacyjny, negocjacje z władzami gminy, spisanie protokołu rozbieżności i utworzenie komisji (w jej skład weszli: wizytator z Kuratorium Oświaty, przedstawiciele komitetu protestacyjnego i strajkowego, niezależni obserwatorzy, radni, wójt, wicewójt i sekretarz gminy oraz wiceprzewodniczący rady) mającej wypracować stanowisko dotyczące dalszych losów tej szkoły. Po dziesięciu godzinnej dyskusji ustalono, że powstanie zespół roboczy, który wypracuje stanowisko, jak utrzymać istniejący oddział, oraz przeanalizować możliwość powołania Gimnazjum w Brzeziu.

Następnie Ryszard Kruczkowski odczytał ustalenia zespołu roboczego. Otóż:

- rodzice uczęszczających do szkoły dzieci oraz mieszkańcy Brzezia i Gruszek zadeklarowali nieodpłatne wykonanie remontu i adaptacji na potrzeby oddziału gimnazjum pomieszczeń na parterze placówki oświatowej, pod nadzorem osób mających uprawnienia, a najlepiej tych, które wykonały projekt. Prace zostaną wykonane na zasadzie darowizny na rzecz szkoły,
- rodzice złożyli oświadczenia, że ich dzieci po ukończeniu szkoły podstawowej będą uczęszczać do Gimnazjum w Brzeziu,
- nauczyciele, rodzice i gmina zobowiązali się do współpracy i promocji placówki oświatowej,
- nauczyciele podjęli się nieodpłatnego prowadzenia zajęć pozalekcyjnych,
- wójt zobowiązał się, że po utrzymaniu stanowiska przez Radę Gminy, zostawi obecną klasę gimnazjalną, a po wykonaniu adaptacji pomieszczeń wystąpi do Kuratorium Oświaty o opinię w sprawie utworzenia Gimnazjum w Brzeziu.

Zaistniała sytuacja dobitnie pokazuje sytuację szkół, które w dobie nizu demograficznego będą walczyć o ucznia, nauczyciele o pracę, a gminy o subwencję. W sytuacji niepewności, gdy w kwietniu tego roku Kuratorium wydało opinię, że baza lokalowa w placówce w Brzeziu nie odpowiada potrzebom gimnazjum i skierowała uczniów do Gimnazjum w Szarowie, rodzice siedmiu uczniów zapisała dzieci do gimnazjum w gminie sąsiedniej. Zmniejszając liczebność oddziału, zmniejszyli szansę na utworzenie klasy gimnazjalnej o wystarczającej ilości uczniów. Pozbawili też gminę Kłaj subwencji, która naliczana jest z funduszu oświaty za każdego z uczniów. Gdyby nie ten fakt, problemem byłaby tylko baza lokalowa. Część z osób, które wysłały dzieci na naukę w innej gminie nie jest już w Radzie Rodziców. Z wyrzutem mówiono o nauczycielach, którzy zachowali się, niestety, podobnie.

Gmina już podczas wakacji wykonała termomodernizację budynku szkoły, jest szansa, że koszty ogrzewania zmniejszą się o około 40 proc. Mówiono też o możliwości sprzedaży „Fadomu” w Brzeziu, i przeznaczaniu uzyskanych środków na rozwój szkoły. Pojawiła się też szansa, że przynajmniej część z siedmiorga dawnych uczniów powróci do macierzystej placówki w chwili, gdy zostanie utworzony Zespół Szkół w Brzeziu.

Radni poparli działania o utworzenie Gimnazjum w Brzeziu, z jednej strony pytali, czy konflikt był potrzebny, równocześnie twierdząc, że wyjątkowo zaktywizował on miejscową społeczność. Pozytywne stanowisko przyjęli głosując: 11 „za”, przy 1 wstrzymującym się.

Widać też przychylność Kuratorium Oświaty, jest szansa, że pozytywnie zaopiniuje wniosek szkoły o wyposażenie sali komputerowej.

Oplaty adiacenckie

Rada Gminy Kłaj uchwaliła wysokość stawki procentowej opłaty adiacenckiej, która naliczana będzie od wzrostu wartości nieruchomości. Jest to opłata uznaniowa, która stosowana będzie w uzasadnionych przypadkach, szczególnie dotyczyła będzie działek skarbu państwa. Uchwałę radni przyjęli 8 głosami „za”, przy 2 „przeciw” i 2 wstrzymujących się.

Wysokość stawek opłat adiacenckich będzie następująca:

- 25 proc. różnicy wartości nieruchomości, w przypadku jej wzrostu spowodowanego podziałem nieruchomości,
- 50 proc. różnicy między wartością, jaką nieruchomość miała przed wybudowaniem infrastruktury technicznej, a wartością po jej wybudowaniu.

Uchwały

Radni przyjęli ponadto w drodze uchwał: uaktualniony Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Kłaj, wysokość opłaty za pobyt dziecka w przedszkolu samorządowym lub oddziale przedszkolnym, zaciągnięcie pożyczki na termomodernizację budynku Szkoły Podstawowej w Brzeziu oraz regulamin przyznawania nauczycielom za osiągnięcia dydaktyczno-wychowawcze nagród wójta.

Najwięcej emocji wzbudził projekt zmiany treści uchwały dotyczącej sprzedaży części nieruchomości położonej w Szarowie, będącej własnością gminy Kłaj, a pochodzącej z zasobów dawnej gminy Szarów, którą wówczas tworzyło 6 miejscowości: Brzezie, Dąbrowa, Grodkowice, Gruszki, Łęzkowice i Szarów. Po wielu dyskusjach i wystąpieniach przyjęto uchwałę tej treści, wycofując jeden z paragrafów mówiący o zdeponowaniu środków ze sprzedaży obiektu na specjalnym koncie. O przeznaczeniu pieniędzy uzyskanych ze sprzedaży budynku zadecyduje sołectwo Szarów.

B. Zapadlińska

Akty nadania stopnia awansu zawodowego otrzymali:

Marek Gnyra – Gimnazjum w Kłaju

Ewa Gnyra – Szkoła Podstawowa Szarów

Edyta Imos – Szkoła Podstawowa Szarów

Dorota Kościółek – Szkoła Podstawowa Szarów

Magdalena Kutrzeba – Szkoła Podstawowa Szarów

Beata Słodka – Zespół Szkół w Targowisku

POMÓŻMY SOBIE I INNYM.

Każdy z nas na pewno zna w swoim otoczeniu ludzi, którzy czy to przez chorobę, czy na skutek nieszczęśliwego wypadku zostali zmuszeni żyć inaczej: borykać się z barierami do tej pory niezauważalnymi jak schody, wąskie przejścia, stopnie w autobusie. Wielokrotnie należało z dnia na dzień zmienić swoje życiowe plany. Na nowo zaakceptować siebie. Uporać się z pytaniem dlaczego właśnie ja. Jednocześnie coraz więcej z nas na skutek utraty pracy lub innych problemów życiowych izoluje się i zamyka w sobie nie znajdując drogi wyjścia.

Właśnie wtedy, kiedy minie już paraliżujący strach, kiedy pogodzimy się ze swoim osamotnieniem, bo tak naprawdę nikt nawet najbliżsi nie są w stanie pomóc nam w tej przemianie. Kiedy miną miesiące czasem lata tej walki, zaczynamy szukać swego nowego miejsca w domu rodzinnym i społeczeństwie. Musimy odkryć w sobie nowe pasje - dostosowane do naszych nowych możliwości. Jednego czego na pewno nie wolno nam zrobić, to poddać się, zrezygnować z aktywności. Stańmy się potrzebni innym i pomóżmy samym sobie. Możliwości jest wiele i właśnie o tych możliwościach pragniemy z państwem porozmawiać.

Mając na względzie powyższe pragniemy zaprosić na spotkanie osób niepełnosprawnych i ich opiekunów, rodziców dzieci niepełnosprawnych oraz lokalnych przedsiębiorców. Tematem spotkania będzie:

- usuwanie barier architektonicznych w miejscu zamieszkania i pozyskiwanie na to środków
- doksztalcanie osób niepełnosprawnych
- zapobieganie pogłębianiu się niepełnosprawności (turnusy rehabilitacyjne i integracyjne - możliwości dofinansowania)

Pragniemy także naszym lokalnym przedsiębiorcom i przyszłym pracodawcom nakreślić zasady tworzenia miejsc pracy dla inwalidów i ich dofinansowywania przez PFRON.

Urząd Gminy Kłaj z utworzonym przy nim Punktem Konsultacyjno - Doradczym oraz Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wieliczce, chętnie odpowiedzą na każde nurtujące Państwa pytanie.

Dorota Orpiszewska

Informujemy, że punkt Konsultacyjno — Doradczy dla osób Niepełnosprawnych znajduje się w Urzędzie Gminy w Kłaju (pok. nr 4) i jest czynny:

w każdą środę i piątek:

w godz. od 10.00 do 12.00

DOBRY POCZĄTEK

Wrześniowe zloty w stolicy Małopolski stały się już tradycją Chorągwi Krakowskiej. Zazwyczaj przybywają na nie liczne reprezentacje hufców z całego regionu. Nie jest to jedynie okazja do uczczenia nowego harcerskiego roku, ale także zwiedzenia jesiennego Krakowa i spotkania znajomych.

Tegoroczna Inauguracja odbyła się w dniach 17-19 września i poświęcona była bohaterowi chorągwi Tadeuszowi Kościuszce. Przybyło ok. pięciuset harcerzy z całej Małopolski. W tym także reprezentacja naszej drużyny (5 DH „Leśni Ludzie” z Kłaja) w kilkunastoosobowym składzie. W zlocie wzięliśmy udział po raz drugi.

Rywalizacja rozpoczęła się już w piątek w nocy. Każda z drużyn otrzymała list, a w nim informacje o postaci Kościuszki oraz spis miejsc, do których należało dotrzeć w określonym czasie. Tak więc odwiedziliśmy krakowski rynek, kościoły w jego pobliżu, Wawel, a także siedzibę chorągwi. Droga była kazań do bliższego zapoznania się z życiorysem Naczelnika oraz ważnymi dla niego ideałami, które powinny przyświecać także nam Ojczyznę, Naukę, Cnotę. Wędrówka kończyła się na Kopcu Kościuszki, na którym byliśmy uczestnikami ogniobrania i widowiska słowno - muzycznego.

W sobotę odbyła się gra miejska. Co czekało nas tym razem? Projektowanie pomnika Kościuszki i układanie pieśni pochwalnej na jego cześć, odwiedzenie Muzeum Narodowego i katedry wawelskiej, przeprowadzenie sondy wśród mieszkańców Krakowa, odnalezienie popiersia Naczelnika w krakowskim Parku Jordana. Po południu chętni mogli uczestniczyć w „zajęciach biletowanych”, organizowanych przez poszczególne referaty chorągwi. Wybór był naprawdę duży i niemal każdy mógł znaleźć coś dla siebie: pokazy ratownictwa medycznego, tańce integracyjne, wspinaczka, wystawa historii harcerstwa, warsztaty modelarskie... A wieczorem koncert Roberta Kasprzyckiego. Program tegorocznego zlotu był naprawdę udany.

Niedziela, jak zwykle, była dniem kończącym spotkanie. Po uroczystej polowej Mszy św. odbył się apel chorągwi. Podczas niego okazało się, że zostaliśmy jedną z trzech drużyn wyróżnionych podczas zlotu. Byliśmy wśród tych nielicznych, którym udało się zebrać w piątkową noc wszystkie informacje i poprawnie wykonać sobotnie zadania. Jest to dla nas niemałą zaszczyt i radość, tym bardziej, że to już kolejny sukces także w zeszłym roku cieszyliśmy się dobrym występem podczas inauguracji.

Chociaż z rywalizacją związane było mnóstwo emocji, trudno oprzeć się wrażeniu, że była ona jedynie tłem zlotu. Co zatem było najważniejsze? Z pewnością poznanie bohatera chorągwi, z pewnością aktywne spędzenie czasu, ale przede wszystkim spotkanie z innymi ludźmi działającymi w sąsiednich środowiskach harcerskich. Myślę, że udało nam się to wszystko bardzo dobrze.

Karolina Żuławińska trop.
drużynowa 5 DH „Leśni Ludzie”

WIELKIE PORZĄDKI

W sobotę 18 września 2004 roku uczniowie Szkoły Podstawowej w Kłaju odłożyli na bok książki i zeszyty, aby tak jak cała Polska „sprzątać świat”. Zaczęliśmy od swojego podwórka. Uczniowie klas I-III posprzątały teren wokół szkoły, zaś starsi uczniowie z klas IV-VI zadbali o czystość ulic Kłaja.

Nie zapominajmy, że od nas zależy jak długo taki stan się utrzyma.

ZAJĘCIA POZALEKCYJNE W SZKOLE PODSTAWOWEJ W KŁAJU

ZAJĘCIA KOREKCYJNO -KOMPENSACYJNE
ZAJĘCIA LOGOPEDYCZNE

KLASY I-III:

KÓŁKO ARTYSTYCZNE (środa 6,7-a godzina lekcyjna)

KÓŁKO TEATRALNE (czwartek 6,7-a godzina lekcyjna)

RODZINNE KÓŁKO MATEMATYCZNE

ZUCHY

KLASY IV-VI:

CHÓR I KÓŁKO MUZYCZNE (poniedziałek, wtorek 1-sza godzina lekcyjna)

KÓŁKO ARTYSTYCZNE (poniedziałek 8-a godzina lekcyjna)

KÓŁKO EKOLOGICZNO - PRZYRODNICZE (wtorek 8-a godzina lekcyjna)

KÓŁKO INFORMATYCZNE (piątek 1,7-a godzina lekcyjna)

KÓŁKO MATEMATYCZNE (wtorek 7-a godzina lekcyjna)

KÓŁKO MISYJNE (środa 8-a godzina lekcyjna)

KÓŁKO PLASTYCZNE (poniedziałek, środa 2-a godzina lekcyjna)

KÓŁKO SPORTOWE

(p.M. Klimczak: wtorek 8,9-a godzina lekcyjna)

(p.Cz. Zaręba: poniedziałek 7-a godzina lekcyjna, środa 7,8-a godzina lekcyjna)

ZHP

Między nami – uczniami

Przeczytajcie uważnie:

„WIERSZYK O PRAWACH DZIECKA”

(opracowany na podstawie Konwencji Praw Dziecka)

*Nikt mnie siłą nie ma prawa zmuszać do niczego,
A szczególnie do robienia czegoś złego.* [Art. 33, 34, 36]

*Mogę uczyć się wszystkiego, co mnie zaciekawi
I mam prawo sam wybierać, z kim się będę bawić* [Art. 13, 15, 16, 17]

*Nikt nie może mnie poniżyć, krzywdzić, bić, wyzywać,
I każdego mogę zawsze na ratunek wzywać,* [Art. 19, 28, 34, 36, 37]

*Jeśli mama albo tata już nie mieszka z nami,
Nikt nie może mi zabronić spotykać się z nimi.* [Art. 9, 10]

*Nikt nie może moich listów czytać bez pytania,
Mam też prawo do tajemnic i własnego zdania.* [Art.5]

*Mogę żądać, aby każdy uznał moje prawa,
A gdy różnię się od innych to jest moja sprawa.* [Art. 2, 3, 4, 22, 23, 30]

*Tak się wierszem poukładały prawa dla dzieci na całym świecie,
Byście w potrzebie z nich korzystały, najlepiej jak tylko umiecie.*

ZAPAMIĘTAJ!

Jeśli w Twojej rodzinie dzieje się źle, a sam(a) nie jesteś powodem problemów,
(nie wagarujesz, nie masz złych ocen, nie palisz papierosów, nie masz nieodpowiednich kolegów)
to nigdy nie doszukuj się w tym Twojej winy. Nie oskarżaj siebie o brak dorosłości u Twoich rodziców.

Jeśli w rodzinie ktoś cię bije, przezywa i krzywdzi powiedz o tym wychowawcy,
pani pedagog lub pani dyrektor. Oni na pewno postarają się Ci pomóc !

Gazeta „SAMODZIELNOŚĆ”: wydawca: Rada Gminy, Redaktor naczelny: Anna Iwulska, Adres redakcji: 32-015 Kłaj,
0-12/284-11-00 wew. 28, tel/fax 284-11-33. Za treść ogłoszeń i reklam, redakcja nie odpowiada. Zastrzegamy sobie prawo
skracania nadesłanych artykułów i korespondencji oraz zaopatrywania ich własnym tytułem. Egz. bezpłatny. Nakład 1500 egz.